

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

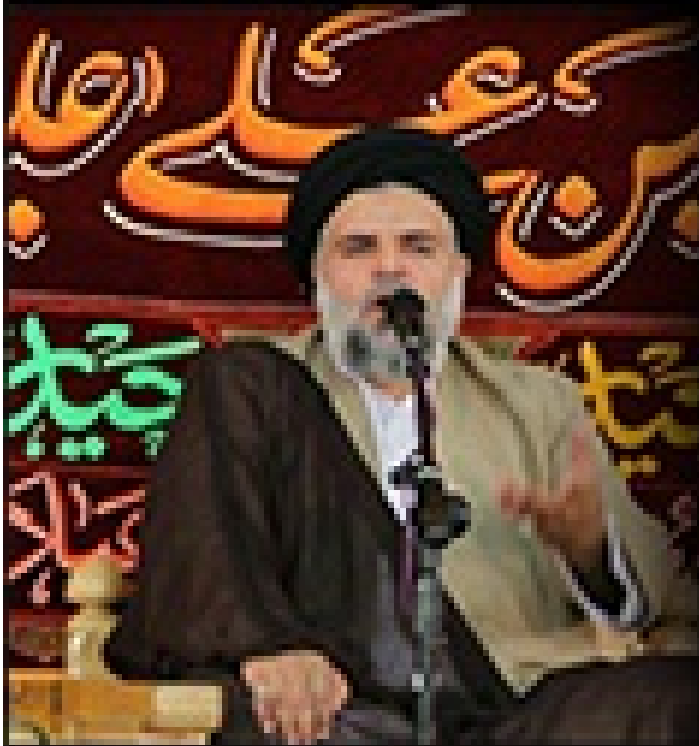
آلاءِ اسلام

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نمبر صوتی نو سازی

امام حسین علیہ السلام در قرآن

جلسه پنجم

خسروان

مجتبى الاسلام سيد محمد نبوى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسین علیه السلام در قرآن جلسه پنجم

نویسنده:

سید مجید نبوی

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	امام حسین علیه السلام در قرآن جلسه پنجم
۶	مشخصات کتاب
۶	خطبه
۶	شعر
۷	آیه ی مورد بحث
۷	اعلام صلوات
۸	ارتباط آیه با امام حسین علیه السلام
۸	مقدمه
۱۱	نتیجه ی صبر بر مشگلات
۱۱	روایت مرتبط با آیه
۱۶	سؤال اول
۱۶	سؤال دوم
۱۷	سؤال سوم
۱۷	روضه خوانی امام حسین علیه السلام توسط خداوند متعال برای حضرت ابراهیم علیه السلام
۱۸	روضه
۱۹	دعا
۲۰	درباره مرکز

امام حسین علیه السلام در قرآن جلسه پنجم

مشخصات کتاب

سخنران :

حجت الاسلام و المسلمین حاج سید مجید نبوی

محل سخنرانی :

استان فارس : شهرستان اشکنان حسینیه جماران

موضوع سخنرانی :

امام حسین علیه السلام در قرآن جلسه پنجم ذبح عظیم

تاریخ سخنرانی :

محرم ۱۴۳۶ سال ۱۳۹۴ شمسی

ایمیل سخنران : nabavi۱۳۵@gmail.com

خطبه

.Your browser does not support the audio tag

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ بَارِئِ الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ جَامِعِ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَارَيْبَ فِيهِ ، ثُمَّ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْأَعْظَمِ وَنَتِيجَةِ الْعَالَمِ الْعَبْدِ الْمُؤَيَّدِ وَالرَّسُولِ الْمُسَدَّدِ ، الْمُصْطَفَى الْأَمَّجِدِ ، أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآبِهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْأَطْيَبِينَ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ سِيَمَا بَقِيَهُ اللَّهُ فِي الْأَرْضِينَ الْحَجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيِّ عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ وَسَهَّلَ اللَّهُ مَخْرَجَهُ وَظَهَّرَهُ وَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ .

ص: ۱

شعر

.Your browser does not support the audio tag

عقده از دل بگشا لب بگشا بهر سخن

ورنه ای عقده گشا حل نشود مشکل من

تا نیایی نشینی ، نشانی آتش

آتش عشق تو شعله کشد در دل من

آب شد این دل و از دیده بر آمد ، چون سیل

در بیابان غمت مانده به گل ، محمل من

کی شود دیده ز دیدار تو روشن گردد

نور گیرد ز تو این دیده ی ناقابل من

یابن الحسن ، یابن الحسن ، یابن الحسن

ص:۲

آیه ی مورد بحث

.Your browser does not support the audio tag

وَبَعْدَ فَقَدَ قَالَ الْحَكِيمُ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ الْكَرِيمِ وَ مُبْرَمِ خِطَابِهِ الْعَظِيمِ

وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ وَ تَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ سَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ . (۱)

ص:۳

۱- و ما قربانی بزرگی را فدای او کردیم و در میان آیندگان برای او (نام نیک) به جا گذاشتیم. درود و سلام بر ابراهیم. ما این گونه نیکوکاران را پاداش می دهیم (که برای آنان مدح و ثنا به جا می گذاریم). سوره صافات آیات ۱۰۷ تا ۱۱۰

اعلام صلوات

.Your browser does not support the audio tag

ایام عزای سید و سالار شهیدان حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام ، جهت عرض تسلیت به پیشگاه مقدس و منور فرزند بزرگوارشان قطب عالم وجود حضرت بقیه الله الاعظم امام زمان روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفدا صلواتی ختم فرماید .

ارتباط آیه با امام حسین علیه السلام

Your browser does not support the audio tag

یکی دیگر از آیات قرآن مجید که در شأن آقا ابا عبدالله الحسین علیه السلام هست ، آیه صد و هفتم از سوره مبارکه صافات است . که خداوند تبارک و تعالی در این آیه می فرماید : (وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ) ما یک ذبح و یک سر بریدن عظیم را برای حضرت اسماعیل فرزند ابراهیم جایگزین کردیم .

حالا در این که چگونه این آیه شریفه مربوط به ابا عبدالله الحسین علیه السلام است باید برویم در محضر اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام زانو بزنیم و از محضر مبارکشان تفسیر این آیه را بخواهیم . آن وقت هست که با کلمات گهر بار خودشان ، ما را با مطلب آشنا می کنند .

امشب نیز در ذیل این آیه ، روایتی را از کتاب تفسیر البرهان آورده ام ، که لازم هست قبل از این که این روایت خوانده شود مقدمه ای برای شما عرض کنم و این مقدمه را گرچه می دانید ولی به جهت یادآوری برای فهم این آیه و روایت لازم است .

مقدمه

Your browser does not support the audio tag

همه من و شما و کلیه انسانهایی که به این دنیا آمده اند ، آمده اند توی دنیا . دنیا کجاست ؟ به تعبیر امیر المؤمنین علیه السلام : دارُ بالبلاءِ مَحْفُوفَةٌ (۱) یک خانه ای است این دنیا که با بلا درهم پیچیده شده است . یعنی نمی شود کسی به این دنیا بیاید و از این دنیا برود ، بدون این که گرفتاری ، بلایی ، مصیبتی یا چیزی برای او به وجود نیاید . امکان ندارد . در محضر امیر المؤمنین علیه السلام ، شخصی برای کسی دعا کرد ، گفت : « امیدوارم که بد نبینی . » امیر المؤمنین علیه السلام گفتند : « او را دعا کردی یا نفرین . » گفت : « او را دعا کردم چه دعایی بهتر از این . الهی بد نبینی مگر دعای بدی است ؟ » فرمودند : « مگر می شود کسی در این دنیا باشد و بد نبیند . » در یک صورت انسان از این دنیا بد نمی بیند و آن وقتی است که از این دنیا برود . معنی حرف تو ، الهی بد نبینی ، این هست که یعنی تو از این دنیا بروی و دیگر بد نبینی و الا تا زمانی که در این دنیا هستی بد می بینی . اصلا برای بد دیدن به این دنیا آمده ایم . حالا در این که ، فلسفه مشکلات دنیا چیست ، این قدر آیات زیادی در این باره وجود دارد و این قدر روایات و اهل بیت علیهم السلام ، توضیح آن را داده اند و این قدر کتاب در این مورد نوشته شده است که حد و حساب ندارد . من فشرده و خلاصه عصاره ی همه آیات و روایات و همه آن چه که بزرگان گفته اند در چند جمله فشرده می کنم و برای شما می گویم .

چه مسلمان و چه کافر باشی ، چه شیعه و چه غیر شیعه باشی ، چه آدم خوب و یا چه آدم بدی باشی ، هر که می خواهی باشی ، باش . وارد این دنیا شدی ، بلا می بینی . اما هر کس ، هر جور که بلا ببیند برای او حساب می شود .

مثلا اگر از بین من و شما گنه کاری وجود داشته باشد بلایی که در این دنیا می بیند باعث می شود فردای قیامت که می شود و خداوند متعال می خواهد ما را مجازات کند ، چون در این دنیا صدمه خورده ایم ، بلا و مصیبت دیده ایم در حساب آخرت در عذابمان تخفیف بدهد . لذا می گویند وقتی برای گنه کار بلا نازل می شود ، این بلا ، کفاره گناهان اوست . شیعه باشی ، گنه کار باشی و بلا سرت بیاید باعث می شود که قبل از رفتن از دنیا پاک شوی . این گرفتاری ها و بلاها تو را می سوزاند ، این آلودگی ها ، این مریضی ها ، داغ و مصیبت دیدن ها ، شدائد ، مصائب ، فقر و همه گرفتاری ها ، گناهان ما را می سوزاند . اگر که گنه کار باشیم .

یه عده ای سرشان در کار خودشان است حرف خدا و پیغمبر را گوش می دهند و اطاعت می کنند ، اصلا و ابدا در زندگی آنها گناه وجود ندارد ، آیا اینها هم بلا می بینند ؟ بله . اتفاقا این دسته از افراد ، بلایی که می بینند بیشتر است . عجب . ما که آدم خوبی هستیم و گناه نمی کنیم ، ما که کلاه برداری نکردیم ، ما که دروغ نگفتیم ، ما که نماز خواندیم ، اطاعت کردیم . برای چی من و امثال من که هیچ گناهی نکردیم ، باید بلای بیشتری برایمان نازل شود ؟ گفته اند : هر که در این بزم مقرب تر است ، جام بلا بیشترش می دهند . چرا ؟ می فرمایند : اینهایی که آدمهای خوبی هستند خدا آنها را بیشتر دوست دارد . و چون دوستشان دارد ، در بهشت جایگاه رفیعی برای آنها در نظر گرفته است . به این جایگاهشان نمی رسند مگر اینکه در برابر مشکلات و شدائد و مصائب صبر کنند .

لذا آمدند محضر امام رضا علیه السلام گفتند یابن رسول الله بنده ای از بندگان خدا ، یکی از دوستان شما ، که هیچ گناهی از او ندیده ایم ، این بنده خدا پیر شده و آرزایم گرفته است بینایی خود را از دست داده است ، لال شده است . این قدر به زحمت افتاده است . حساب این آدم چه جوری هست ، این که هیچ گناهی نکرده است . فرمودند : او در پیشگاه خداوند جایگاهی دارد که به آن جایگاه نمی رسد مگر اینکه در برابر این مشکلات صبر و تحمل کند .

لذا امام صادق علیه السلام می فرماید : آدم مؤمنی که در این دنیا بلا و گرفتاری برایش آمده و فردای قیامت نامه عملش را به دستش می دهند می بیند برای یک سرماخوردگی چه قدر برایش ثواب نوشته اند . برای سردرد چه کارها کرده اند . برای یک شب که نان شب نداشته بخورد و صبر کرده است چه ثوابی برایش نوشته اند . در این نامه عمل غوغاست . امام صادق علیه السلام فرمود : این بنده مؤمن در صحرای یک آرزو می کند و می گوید : ای کاش در دنیا بدن من را قیچی ، قیچی می کردند که دیگر شکنجه ای بالاتر از این نیست و من بر این شدائد و مصائب صبر می کردم و حالا پاداشش را می گرفتم . (۱)

ص: ۸

۱- امام صادق علیه السلام : اگر مومن می دانست که پاداش مصائب و گرفتاری هایش چه اندازه است ، آرزو می کرد او را با قیچی ها تکه تکه کنند. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْفُورٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع: يَا عَبْدَ اللَّهِ لَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ مَا لَهُ مِنَ الْأَجْرِ فِي الْمَصَائِبِ لَتَمَنَّى أَنَّهُ قُرْضَ بِالْمَقَارِضِ. الكافي (ط-الاسلاميه) ، ج ۲ ، ص ۲۵۵ (باب شده ابلاء المومن حدیث ۱۵)

خیلی عجیب است. وقتی این روایات را می‌شنویم و به انواع گرفتاری‌ها و مشکلاتی که وجود دارد نگاه می‌کنیم، آنجاست که می‌رسد به مرحله اطمینانِ نفس که دیشب صحبت کردیم.

نتیجه‌ی صبر بر مشکلات

Your browser does not support the audio tag

آن خانمی که الان دارد با بچه و شوهرش زندگی می‌کند و بر بد اخلاقی شوهرش صبر می‌کند بروید روایات را ببینید. آدرس می‌دهم خودتان بروید بخوانید و لذت ببرید. کتاب ثواب الاعمال، از مرحوم شیخ صدوق است. زنی که بر بد اخلاقی، نداری و گرفتاری شوهر خود صبر کند (۱)

ص: ۹

۱- در برخی روایات آمده است که عذاب قبر از سه دسته از زنان بر داشته شده و آنان با حضرت فاطمه سلام الله علیها محشور می‌شوند. یک دسته از آنان کسانی هستند که در برابر بد اخلاقی شوهران شان از خود صبر و بردباری نشان می‌دهند. در پایان این حدیث آمده است: يُعْطَى اللَّهُ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ ثَوَابَ أَلْفِ شَهِيدٍ وَيَكْتُبُ لِكُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ عِبَادَةٌ سَنِيَّةٌ (۱) یعنی خداوند به هر یک از این سه گروه از زنان به خاطر صبر و بردباری ثواب هزار شهید را می‌دهد، و برای هر یک از آنان ثواب یک سال عبادت در نامه عمل شان نوشته می‌شود. در حدیث دیگری از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمده است. هر مردی بر بد اخلاقی زنش صبر و بردباری از خود نشان دهد، خداوند پاداشی را که به حضرت داود - یا حضرت ایوب (۲) - علیهما السلام به خاطر تحمل بلاها داده است به آن مرد می‌دهد. و اگر زنی بد اخلاقی شوهرش را تحمل کند و صبور باشد خداوند به او ثواب و پاداشی را که به جناب آسیه یعنی یکی از چهار زن برتر بهشتی داده است، عنایت می‌کند. (۳) ۱. وسایل الشیعه ۲۹ جلدی، شیخ حر عاملی، ج ۲۱، ص ۲۸۵، چاپ مؤسسه آل البیت، قم، سال انتشار ۱۴۰۹، ق. ۲. بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۷۳، ص ۳۶۷، مؤسسه الوفاء بیروت - لبنان، سال انتشار ۱۴۰۴ ق. ۳. بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۴۷.

و زود مثل بعضی خانم‌های امروزی به فکر طلاق نیفتد و بنشیند و سوزد و بسازد. فردای قیامت که می‌آید در صحرای محشر، در پیشگاه خدا و درد دل کردن از این دنیا که چه بر سر من آمد. و هرچه تعریف می‌کند به زیبایی او افزوده می‌شود و هرچه از گرفتاری‌های این دنیا می‌گوید، زیباتر و زیباتر می‌شود به اندازه‌ای زیبا می‌شود که حوری بهشتی، آن حوری بهشتی که خداوند در وصف زیبایی اش در قرآن کریم غوغا کرده است. در مقابل این زنی که به دنیا رفته است و لطمه‌ها و صدمات و گرفتاری زیادی دیده است، آن حوری بهشتی در مقابل این زن زیبایی اش بسیار کمتر است.

لذا امروز اگر من و شما مصیبت و گرفتاری از نظر مالی و هر نوع گرفتاری دیگری که در این دنیا است، بر اینها صبر و تحمل داشته باشیم، آنچنان اجری خدا به ما می‌دهد و آنچنان در مقابل صبر، به ما پاداش می‌دهد که حد و حساب ندارد. این مقدمه را گفتم که سراغ این روایت برویم.

روایت مرتبط با آیه

روایتی است ، در کتاب تفسیر البرهان ، فضل بن شاذان می گوید :

(۱)

ص: ۱۰

۱- «عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شاذَانَ قَالَ سَمِعْتُ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: لَمَّا أَمَرَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَذْبَحَ مَكَانَ ابْنِهِ إِسْمَاعِيلَ الْكَبِشِ الَّذِي أَنْزَلَهُ عَلَيْهِ تَمَنَّى إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَكُونَ قَدْ ذَبَحَ ابْنَهُ إِسْمَاعِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِيدِهِ وَ أَنَّهُ لَمْ يَوْمَرْ بِذَبْحِ الْكَبِشِ مَكَانَهُ لِيَرْجِعَ إِلَى قَلْبِهِ مَا يَرْجِعُ إِلَى قَلْبِ الْوَالِدِ الَّذِي يَذْبَحُ أَعَزَّ وُلْدِهِ بِيدِهِ فَيَسْتَحِقُّ بِذَلِكَ أَرْفَعَ دَرَجَاتِ أَهْلِ الثَّوَابِ عَلَى الْمَصَائِبِ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِبْرَاهِيمُ مَنْ أَحَبَّ خَلْقِي إِلَيْكَ فَقَالَ يَا رَبِّ مَا خَلَقْتَ خَلْقًا هُوَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِبْرَاهِيمُ أَفَهُوَ أَحَبُّ إِلَيْكَ أَوْ نَفْسُكَ قَالَ بَلْ هُوَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي قَالَ فَوَلَدَهُ أَحَبُّ إِلَيْكَ أَوْ وَلَدُكَ قَالَ بَلْ وَلَدُهُ قَالَ فَذَبْحُ وَوَلَدُهُ ظُلْمًا عَلَى أَيْدِي أَعْدَائِهِ أَوْ جَعَّ لِقَلْبِكَ أَوْ ذَبْحُ وَوَلَدِكَ بِيدِكَ فِي طَاعَتِي قَالَ يَا رَبِّ بَلْ ذَبْحُهُ عَلَى أَيْدِي أَعْدَائِهِ أَوْ جَعَّ لِقَلْبِي قَالَ يَا إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ طَائِفَةً تَزَعَمُ أَنَّهَا مِنْ أُمَّهِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) سَتَقْتُلُ الْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ بَعْدِهِ ظُلْمًا وَ عُدْوَانًا كَمَا يَذْبَحُ الْكَبِشُ فَيَسْتَوْجِبُونَ بِذَلِكَ سَخَطِي فَجَزَعُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِذَلِكَ وَ تَوَجَّعَ قَلْبُهُ وَ أَقْبَلَ يَبْكِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِبْرَاهِيمُ قَدْ فَدَيْتَ جَزَعَكَ عَلَى ابْنِكَ إِسْمَاعِيلَ لَوْ ذَبَحْتَهُ بِيدِكَ بِجَزَعِكَ عَلَى الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ قَتَلَهُ وَ أَوْجَبْتَ لَمَكَ أَرْفَعَ دَرَجَاتِ أَهْلِ الثَّوَابِ عَلَى الْمَصَائِبِ فَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ «وَ فَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ» وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.» امام رضا (عليه السلام) فرمود: چون خدای عز و جل ابراهیم (عليه السلام) را امر کرد که به جای فرزندش اسماعیل (عليه السلام)، گوسفندی را که خدا برایش فرو فرستاده بود قربانی کند، ابراهیم درخواست کرد که فرزندش اسماعیل (عليه السلام) را با دستش ذبح کند- و اگر به کشتن گوسفند امر نمی شد، همین کار را می کرد- تا آن داغی را که بر قلب پدری که عزیزترین فرزندانش را با دست خود قربانی کرده، وارد شده است، به دل او هم وارد شود، و به این ترتیب سزاوار بلندترین درجات اهل ثواب بر بلاها گردد، پس خدای عز و جل به او وحی کرد: ای ابراهیم، چه کسی از آفریدگانم را بیشتر دوست داری؟ گفت: پروردگارا، تو کسی را نیافریدی که از دوست محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) محبوب تر باشد، خدا به او وحی کرد: آیا او را بیشتر دوست داری یا نفس خود را؟ گفت: بلکه من او را بیشتر از خود دوست دارم، فرمود: فرزندش نزد تو محبوب تر است یا فرزند خودت؟ گفت: بلکه فرزند او، فرمود: کشته شدن فرزند او به ستم و ظلم به دست دشمنانش دل تو را بیشتر به درد می آورد یا کشته شدن فرزندت به دست خودت در راه اطاعت از من؟ فرمود: پروردگارا، بلکه کشته شدن او به دست دشمنانش قلب مرا بیشتر به درد می آورد، فرمود: ای ابراهیم، پس همانا گروهی که گمان می کنند از امت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) هستند، به زودی بعد از پسرش حسین را از روی ظلم و دشمنی به قتل می رسانند همان گونه که گوسفند قربانی می شود بدین واسطه مستوجب خشم من خواهند شد، پس ابراهیم به سبب آن بی تاب شد و دلش به درد آمد و گریست، خدای عز و جل به او وحی فرمود: ای ابراهیم به تحقیق، فدیه ی بی تابی بر فرزندت اسماعیل - یعنی اگر او را ذبح می کردی- به اندوهگینی ات بر حسین (عليه السلام) و کشته شدنش برابر گشت، و برای تو بلندترین درجات اهل ثواب بر مصیبت ها خواهد بود، و به این سبب سخن خدای عز و جل است که فرمود: «ما قربانی

بزرگی را فدای او ساختیم. ”عیون اخبار الرضا علیه السلام ج ۱ ص ۲۰۹؛ تاویل الآیات الظاهره ص ۴۶۸؛ بحار الانوار ج ۴۴ ص ۲۲۵

شنیدم از امام هشتم ، ثامن الحجج ، آقا علی بن موسی الرضا علیه السلام يقول ، ایشان فرمودند : (لَمَّا أَمَرَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَذْبَحَ مَكَانَ ابْنِهِ إِسْمَاعِيلَ الْكَبِشَ الَّذِي أَنْزَلَهُ عَلَيْهِ) اشاره می کند به آن ساعتی که ابراهیم ، چاقو را گذاشت زیر گلوی پسرش ، اسماعیل و داستان حضرت ابراهیم علیه السلام را همه شما می دانید . داستان حضرت ابراهیم از داستان های عجیب این عالم است . دیشب شمه ای از آن را برایتان گفتم . اما باز سریع می گویم و رد می شوم تا ببینیم قصه چیست .

حضرت ابراهیم خلیل علیه السلام در عالم رؤیا به او گفته شد باید پسرت ، اسماعیل را ببری و سر ببری . حالا اسماعیل کیست ؟ نود سال حضرت ابراهیم ، به درگاه خدا دعا کرده است که فرزندی به من عطا کن . بعد از نود سال خداوند از هاجر پسری به حضرت ابراهیم ، عطا کرد . اسماعیل به سن سیزده سالگی رسیده بود . یعنی همان سنی که پدر و مادر می خواهند برای بچه خود جان بدهند . خداوند به او می گوید : اگر من و دوست داری باید ثابت کنی . در این دنیا هر کس ادعایی دارد خداوند به سادگی از آن قبول نمی کند . او را امتحان می کند ، ببیند راست یا دروغ می گوید . من و شما هر روز داریم امتحان پس می دهیم . ای ابراهیم مرا دوست داری ؟ بله . پس فرزندت را بیاور و سر ببر . این موضوع را با فرزندش مطرح می کند که ای پسر ، همچون خوابی دیدم . پسری تربیت شده است از حضرت ابراهیم علیه السلام که می گوید :

ص: ۱۱

(يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ) (۱) پدر جان ، خدا به تو دستور داده است اطاعت کن . فکر من نباش . انشاءالله من هم صبوری می کنم و تو را در این مسیر یاری می کنم . چاقو و طناب را بر می دارد و راه می افتد . سه مرتبه شیطان مجسم می شود می خواهد او را منصرف کند ، دستور می رسد که به او سنگ بزند . همان سرزمین منا که رمی جمرات که حاجیان سه جا به هر ستونی هفت بار سنگ می زنند . بچه را آورد .

(وَ تَلَّهُ لِلْجَبِينِ) (۲) دست های بچه را با طناب بست . چون خودش گفته بود پدر جان دست هایم را ببند تا موقع جان کندن ، تو با دیدن این صحنه ناراحت نشوی . چشمانم را هم ببند تا موقع بریدن گلویم چشمت به چشمم نیفتد و منصرف نشوی . به هر حال چاقو را گذاشت زیر گردن اسماعیل . حالا یک چیزی من می گویم و یک چیزی هم شما می شنوید ولی واقعا صحنه عجیبی بوده است . تصور آن هم برای انسان سخت است چه برسد که در مرحله اجرا قرار بگیرد . هر کاری کرد و چاقو را فشار داد ، بُرید . دو بار ، سه بار ، تکرار کرد و بُرید چاقو را را پرتاب کرد و به سنگی بر خورد کرد . سنگ از وسط دو نیم شد . ابراهیم تعجب کرد به چاقو گفت : سنگ به این بزرگی را می بُری ، گلوی به این نازکی را نمی بُری ؟ چاقو به سخن آمد . (الخلیل یأْمُرُنِي وَ الْجَلِيلِ يَنْهَانِي) (۳) تو که خلیل خدا هستی می گوید ببر ولی خدا که جلیل است می گوید نبر و من اطاعت خدا را بر اطاعت تو مقدم می دارم . همان وقت (وَ فَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ) خداوند گوسفندی از آسمان فرود آورد که ای ابراهیم به جای پسر ، این گوسفند را سر ببر . ما خواستیم تو را امتحان کنیم و تو امتحانت را پس دادی . قبول شدی . می خواستیم بینیم تا کجا روی حرف هستی . تو قبول شدی . ما هم به این امر راضی نیستیم . خواستیم بینیم تو چکاره هستی .

ص: ۱۲

۱- سوره صافات آیه ۱۰۲

۲- سوره صافات آیه ۱۰۳

۳- تفسیر منهج الصادقین، ج ۸، ص ۷ و الفرقان فی تفسیر القرآن بالقرآن، ج ۵، ص ۲۶۶.

امام رضا علیه السلام می فرماید: وقتی حضرت ابراهیم دید یک گوسفندی آمد. حالا باید سر گوسفند را ببرد چاقو را که گذاشت زیر گلوی گوسفند. حالا حرفی زده است در ذهنش است. خدا از همه چیز آگاه هست. من و شما چه فکر هایی که در ذهنمان است و خدا از همه آنها آگاه است. ابراهیم خلیل آرزو کرد

أَنْ يَكُونَ قَدْ ذَبَحَ ابْنَهُ إِسْمَاعِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِيَدِهِ وَأَنَّه لَمْ يُؤْمَرْ بِذَبْحِ الْكَبْشِ مَكَانَهُ لِيَرْجِعَ إِلَى قَلْبِهِ مَا يَرْجِعُ إِلَى قَلْبِ الْوَالِدِ الَّذِي يَذْبَحُ

آرزوی ابراهیم چه بود؟ ای کاش این چاقو گلوی بچه ام را بریده بود. کار به اینجا نمی رسید که حالا من بیایم گوسفند را سر ببرم. این دیگر چه طرز تفکری است؟ مگر رحم، مروت، شفقت، پدری، مگر نعوذ بالله، حضرت ابراهیم علیه السلام از اینها دور بود. آیا حضرت ابراهیم علیه السلام دل نداشت. حالا برو خدا را شکر کن. حالا نشد سر بچه را ببری، سر گوسفند را ببر و برو دنبال کارت. نه. می دانید چه فکری می کند؟ می گوید اگر سر بچه ام را بریده بودم یک عذابی و یک فشاری به من وارد می شد. این فشاری که به من می آمد، من در مقابل آن صبر می کردم. آن صبوری که من می کنم خدا در عوضش، آن قدر به من مقام می دهد و من را مقرب می کند. که حالا با کشتن این گوسفند من ناراحت نمی شوم. اما اگر بچه ام باشد من ناراحت می شوم و صبر می کردم بر آن مصیبت و خدا مرا بالا می برد و مقامم را بیشتر می کرد. یک همچون فکری را حضرت ابراهیم علیه السلام کرد.

خداوند فکر او را خواند و به او فرمود : (فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ) خدا رحم کرد به حضرت ابراهیم . یا ابراهیم چند تا سؤال از تو می پرسم . سؤال را خوب گوش بده و پاسخ بده .

سؤال اول

.Your browser does not support the audio tag

سؤال اول : (مَنْ أَحَبَّ خَلْقِي إِلَيْكَ) بین این مخلوقات من ، بین آدمهایی که من خلق کرده ام چه کسی را بیشتر دوست داری ؟ خیلی سؤال مهمی است . اگر یک خبرنگار بیاید بین من و شما و بگوید از بین مخلوقات خدا چه کسی را بیش تر از همه دوست دارید ما چه جوابی می دهیم ؟ جواب خیلی مهم است . خدا که خالق است . نه . بین این مخلوقات که من خلق کرده ام . بین این انسانها کدام یک را بیشتر دوست دارید ؟ یکی می گوید پدرم ، یکی می گوید مادرم ، یکی می گوید فرزندم ، یکی می گوید همسرم ، حضرت ابراهیم در جواب خدا عرض کرد : یاربِّ . خدایا ، خودت از دل من خبر داری و می دانی که راست می گویم (فَقَالَ يَا رَبُّ مَا خَلَقْتَ خَلْقًا هُوَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) خدایا خودت می دانی در دلم بگردی هیچ کس را در این عالم بیشتر از پیغمبر اسلام دوست ندارم . هنوز پیغمبر به دنیا نیامده بود ولی معرفت زیادی حضرت ابراهیم ، نسبت به پیغمبر اسلام داشت . خیلی عجیب است . به دلت نگاه کن اگر دیدی پیغمبر را بیشتر از همه دوست داری ، بین در بهشت همنشین حضرت ابراهیم خواهی شد . یا حضرت ابراهیم ، فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا

إبراهيم

ص: ۱۴

سؤال دوم

.Your browser does not support the audio tag

سؤال دوم (أَمْ فَهُوَ أَحَبُّ إِلَيْكَ أَوْ نَفْسِيكَ) می خواهم بینم از بین مخلوقاتم که گفتم پیغمبر را دوست دارم ، حالا- خودت را بیشتر دوست داری یا پیغمبر اسلام را ؟ سؤال مهمی بود . همه انسانها حب ذات دارند . همه خودشان را دوست دارند . کسی نیست که خودش را دوست نداشته باشد . این چیزی هست که خداوند در نهاد انسان ها قرار داده است . (فَطَرَتِ اللَّهُ التِّي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا) (۱) می دانید که انسان ها برای دوست داشتن خودشان چه کارها که نمی کنند . ای ابراهیم حالا که می گویی پیغمبر را بیشتر از همه دوست دارم ، حتی از خودت هم بیشتر دوست داری ؟ حضرت ابراهیم در جواب گفت : (بَلْ هُوَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي) چرا دروغ بگویم . خودت که از دل من خبر داری . می دانی که آنقدر پیغمبر اسلام را دوست دارم که حتی بیشتر از خودم دوستش دارم . عجیب است . من و شما زمانی می توانیم مسلمان واقعی باشیم که پیغمبر اسلام را از خودمان بیشتر دوست داشته باشیم . سؤال دوم را هم پاسخ داد .

ص: ۱۵

سوال سوم

Your browser does not support the audio tag

سؤال سوم: یا ابراهیم تو پسر خودت را دوست داری یا پسر آن پیغمبر را؟ سؤال مهمی است. (فَوَلَدَهُ أَحَبُّ إِلَيْكَ أَوْ وَلَدُكَ قَالَ بَلْ وَلَدُهُ) خدایا من پسر آن پیغمبر را از پسر خودم اسماعیل بیشتر دوست دارم.

خداوند فرمود: می خواهم چیزی به تو بگویم: اگر کسی به تو بگوید (فَذِيحٌ وَلَدِهِ ظُلْمًا عَلَى أَيْدِي أَعْدَائِهِ) \$ پسر آن پیغمبر را که از پسر خودت بیشتر دوستش داری، دشمنان از روی ظلم او را می کشند (أَوْجَعُ لِقَلْبِكَ أَوْ ذِيحٌ وَلَدِكَ يَبِيدُكَ فِي طَاعَتِي) آیا این برایت درد آورتر است یا این که با چاقو گلوی فرزندت را ببری؟ کدام یک از این دو برایت سخت تر است؟ حضرت ابراهیم علیه السلام گفت: یا رب (یا رَبِّ بَلْ ذِيحُهُ عَلَى أَيْدِي أَعْدَائِهِ أَوْجَعُ لِقَلْبِي) اگر همچون اتفاقی بیفتد و من بشنوم که همچون اتفاقی می خواهد برای پسر پیغمبر بیفتد. اصلاً تحمل آن برایم سخت تر است تا این که با دست خودم اسماعیل را سر ببرم.

ص: ۱۶

روضه خوانی امام حسین علیه السلام توسط خداوند متعال برای حضرت ابراهیم علیه السلام

Your browser does not support the audio tag

اینجا بود که خداوند تبارک و تعالی برای ابراهیم علیه السلام روضه خواند. مردم،

عزاداران امام حسین علیه السلام ببینید برای چه کسی روضه می خوانید، برای چه کسی مجلس عزا به پا می کنید. برای کسی که خدا روضه خوان اوست. حالا روضه آن چیست؟ روضه او دو کلمه است.

(قال يا ابراهيمُ فإنَّ طائفَهُ تَزَعُمُ أَنَّهَا مِنْ أُمَّهِ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه و آله) سَتَقْتُلُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ابْنَهُ مِنْ بَعْدِهِ ظُلْمًا و عُدْوَانًا) ای ابراهیم، همین قدر برایت بگویم عده ای که خودشان را از امت این پیغمبر می دانند. بعد از پیغمبر اسلام، پسرش حسین را سر می برند. (كَمَا يُذَبِّحُ الْكَبِشُّ) همان طور که یک گوسفندی را سر می برند، سر از بدن حسین زهرا جدا می کنند.

(فَيَسْتَوْجِبُونَ بِمِثْلِكَ غَضَبِي) وقتی این کار را انجام می دهند اینها مستحق غضب من خدا می شوند. این روضه ی خدا برای حضرت ابراهیم علیه السلام بود. حالا ببین چه اتفاقی افتاد.

(فَجَزَعُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِتَذَلُّكَ) شروع کردن به گریه کردن. گریه که چه عرض کنم، فَجَزَعُ. آن قدر گریه کرد که به جزع فزع افتاد. آنقدر خودش را زد و فریاد زد (و تَوَجَّعَ قَلْبُهُ و أَقْبَلَ يَبْكِي) و آنقدر گریه کرد وقتی که آرام شد. خدا فرمود: ای ابراهیم (فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ و جَلَّ إِلَيْهِ يَا إِبْرَاهِيمُ قَدْ فَدَيْتَ جَزَعَكَ عَلَى ابْنِكَ إِسْمَاعِيلَ لَوْ ذَبَحْتَهُ بِبَيْدِكَ بِجَزَعِكَ عَلَى الْحُسَيْنِ

علیه السلام) این اشکی که برای امام حسین علیه السلام ریختی ، تو را به مقامی می رساند که اگر با چاقو سر پسر خودت اسماعیل را ذبح می کردی اصلا و ابدا به این مقام نمی رسیدی . یعنی ای عزاداران حسینی ، اگر قطره اشکی برای امام حسین علیه السلام ریختی خدا به مقامی تو را می رساند که اگر با چاقو سر فرزندت را در راه خدا ببری اصلا به آن مقام نمی رسی . این قدر عظمت دارد . خیلی حرف بالاست . لذا فرمود (و أوجبتَ لَمَكِّ أَرْفَعَ دَرَجَاتِ أَهْلِ الثَّوَابِ عَلَى الْمَصَائِبِ) امام رضا علیه السلام فرمود یک مقامی به جهت این اشک به ابراهیم داد (فذلک) این است که خدا در قرآن فرمود (« وَ فَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ » ما فدا کردیم به جای ذبح اسماعیل یک ذبح عظیم را . ما گفتیم ای ابراهیم این پسر ، اسماعیل را بگذار باشد . از نسل او پسری برایتان می آید به نام حسین که برای او برنامه ای داریم . و ذبحش ، ذبح عظیم جهانی خواهد شد . داستان امام حسین و واقعه کربلا و عاشورا به این دو کلمه ختم نخواهد شد . لذا امام حسین علیه السلام ، دستگاه با عظمتش دارای مقام خیلی والایی است و ما خدا را شکر می کنیم . خدایا ممنونیم که ما را جزء عزاداران ابا عبدالله قرار دادی و یک چنین توفیقی عطا کردی . خدایا این توفیق را از ما نگیر .

ص: ۱۷

روضه

Your browser does not support the audio tag.

السلام علیک یا سیدی و مولای ابا عبدالله .

شب پنجم ماه محرم است . معمولا رسم است در یک چنین شبی ، روضه عبدالله پسر امام حسن مجتبی علیه السلام خوانده می شود . پسر امام مجتبی که در سرزمین کربلا به شهادت رسید .

صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَا يَا أَبَا عَبْدِالله

پسر امام حسن علیه السلام یازده سال بیشتر نداشت . مرحوم سید بن طاووس (اعلی الله مقامه الشریف) در کتاب شریف لُهوف ، می نویسد : روز عاشورا هر که می خواست اذن میدان بگیرد به او اجازه نمی داد . آن لحظات آخر که با حضرت زینب (س) آمد بالای تل زینیه . وقتی دید یکی از دشمنان آمده است بالای سر ابی عبدالله ، طاقت نیورد این صحنه را ببیند از بین زنها دوان دوان آمد به سمت گودی قتلگاه ، ابی عبدالله فرمود خواهرم جلوی این بچه را بگیر . حضرت زینب هر چه کرد نتوانست از پس او بر بیاید . این آقا زاده آمد . وقتی به آن دشمن رسید گفت : ای زنا زاده می خواهی عموی مرا بکشی ، دستش را جلو برد . آن ظالم ، آنچنان دست عبدالله را قطع کرد ، در بغل ابا عبدالله افتاد . چه مصیبتی سید الشهداء آن لحظه آخر با چشم خود می بیند . آخر این بچه از کودکی در دامان ابی عبدالله بزرگ شده است . فرمود : (یا بن اصبر علی نزل بما بک و اعتصم فی ذالک الجزا فان الله تعالی یدهبک اباء الصالحین) عزیزم ، دست تو را از بدن جدا کرده اند بگذار به حساب خدا ، همین طور که ابی عبدالله بچه را آرام می کرد یک مرتبه حرمله نابکار ، آنچنان تیری به عبدالله زد که در آغوش آقا جان داد . حضرت زینب کبری (س) وقتی این صحنه را مشاهده کرد صدا زد (وا ابن آخا) ای یادگار برادرم (لیت الموت احد من الموت) کاش مرگ من می رسید و من این صحنه را نمی دیدم (لیت السماء و الارض) ای کاش آسمان بر سر

زمین فروریزد . این چه داغی بود در این لحظه به جگر زینب کبری (س) وارد شد . برای فرج آقا امام زمان در همین حال که هستی سه مرتبه بلند صدا بزنینم یا حسین ، یا حسین ، یا حسین

صَلَوَاتِ اللَّهِ وَ سَلَامُهُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ الْمَظْلُومِينَ

ص: ۱۸

دعا

.Your browser does not support the audio tag

به مقامشان ما را ببخش و بیامرز (الهی آمین)

تعمیل در فرج آقا امام زما بفرما (الهی آمین)

از بقیه غیبت آقا صرف نظر بفرما (الهی آمین)

این قلیل توسلات از همه ما به شایستگی قبول بفرما (الهی آمین)

مریضان را لباس عافیت بپوشان (الهی آمین)

قرض مقروضین ادا بفرما (الهی آمین)

آبروی آبرومندان حفظ کن (الهی آمین)

ثوابی از این جلسه به روی ، شهدا ، صلحاء ، مؤمنین ، مؤمنات ، عائد و واصل بفرما . (الهی آمین)

خدایا قسمت می دهم در دنیا و آخرت ، دست ما از دامان ابی عبدالله کوتاه مفرما . (الهی آمین)

در دنیا از زیارت قبورشان و در آخرت ما را از شفاعتشان بهره مند کن . (الهی آمین)

مولای مکرم ، شرح صدر عنایت فرما (الهی آمین)

بجاه محمد و آله الاطهار

ص: ۱۹

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

